

TOPOGRAFICKÉ PLOCHY

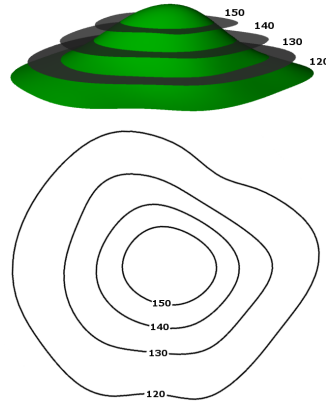
- zemský povrch je členitý, proto se v technické praxi nahrazuje tzv. **topografickou plochou**, která má přibližně stejný průběh (přesné znázornění není možné)
- v případě zobrazování malých částí povrchu používáme kótované promítání

vrstevnice - čára na mapě spojující průměty bodů zemského povrchu, které mají stejnou nadmořskou výšku

ekvidistance - rozdíl nadmořských výšek sousedních vrstevnic

- souhrn kótovaných průmětů vrstevnic tvoří tzv. **vrstevnicový plán**
- při zobrazování topografické plochy udáváme měřítko 1 : M, což je poměr úsečky změřené na mapě ku odpovídající délce ve skutečnosti

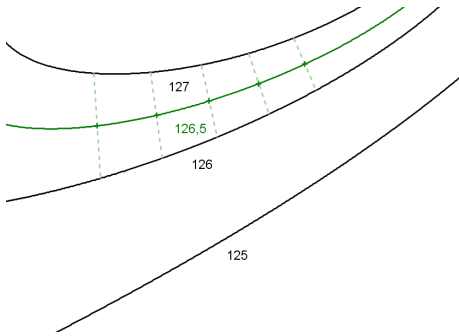
- Vrstevnice můžeme také získat jako řezy topografické plochy rovinami o kótách, které jsou násobky zvolené ekvidistance.
- Průměty těchto řezů do průmětny jsou hledané vrstevnice.
- Vrstevnice jsou většinou uzavřené čáry, které se neprotínají.
- V přechodu mezi klesáním a stoupáním jsou za sebou dvě vrstevnice stejné kóty.

Další křivky na topografické ploše

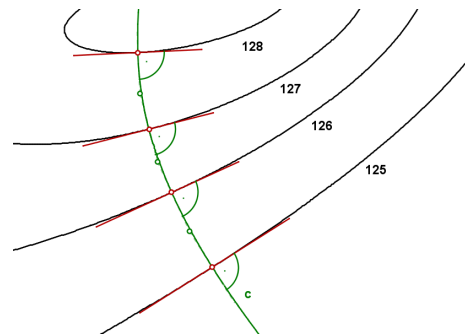
mezivrstevnice

interpolace - vkládání nových vrstevnic, takzvaných mezivrstevnic, mezi vrstevnice už známé

spádnice

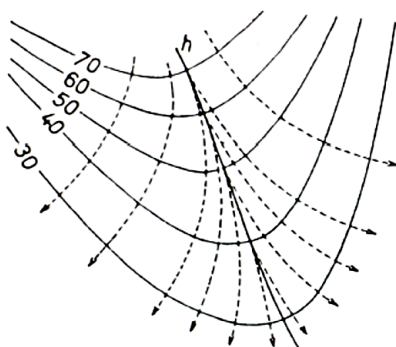
- čára na mapě, která je kolmá na vrstevnici (na ní měříme rozestup vrstevnic)

Významné spádnice:

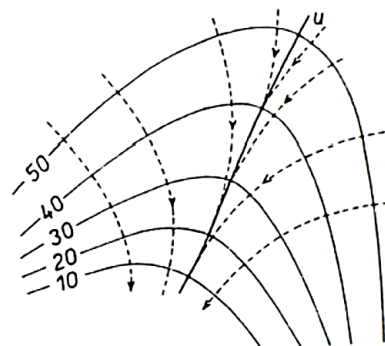
hřbetnice (hřbetní křivka)

- spojuje průměty relativně nejvyšších bodů, má ze všech spádnic v oblasti hřbetu nejmenší sklon, ostatní spádnice se od ní rozbíhají

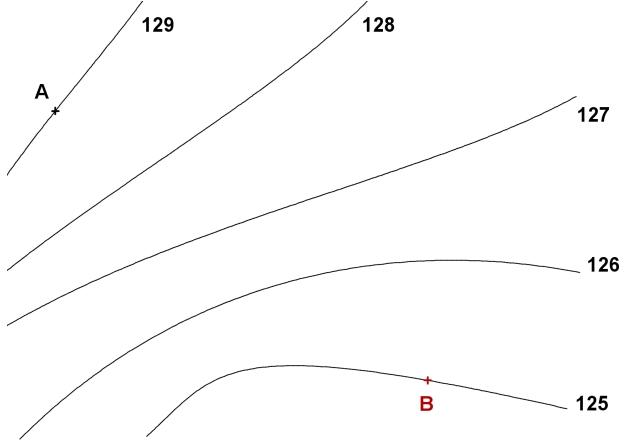

údolnice (údolní křivka)

- spojuje průměty bodů největšího vhloubení údolního terénního tvaru, ostatní spádnice se k ní sbíhají

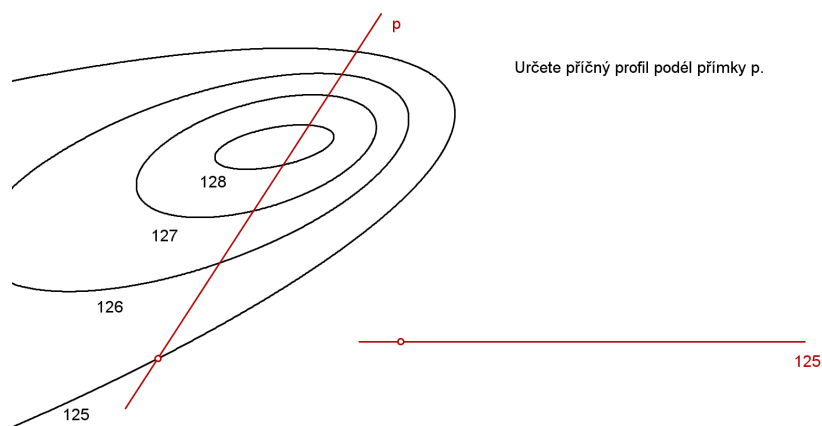

Příklad: Spojte body A, B křivkou konstantního spádu.

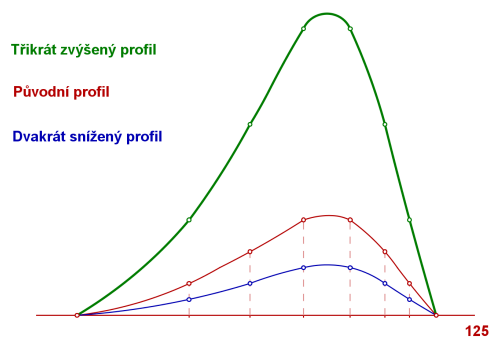

Profily

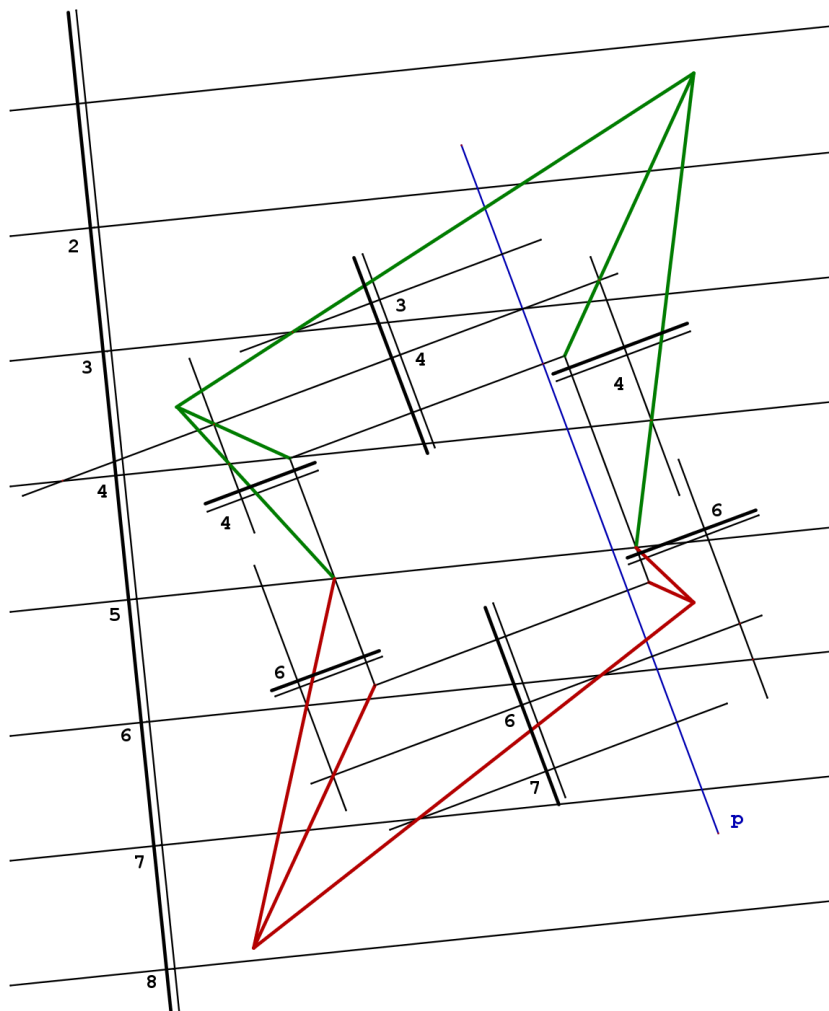
Příčný profil topografické plochy podél dané přímky p je řez této plochy promítací rovinou přímky p .

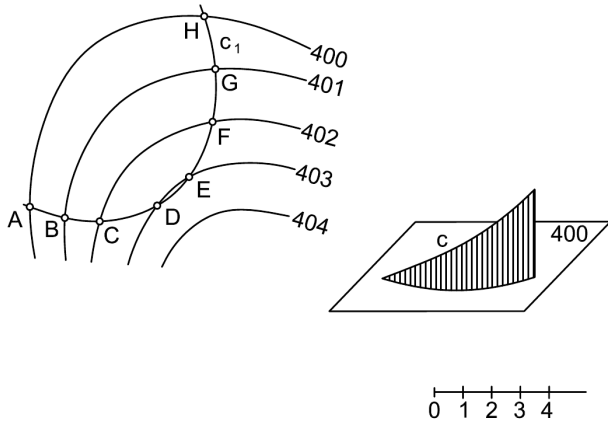
Pokud je profilová křivka příliš výrazná nebo málo výrazná, používáme při vynášení kót jednotlivých bodů jejich vhodné násobky.

Příklad: Narýsujte příčný profil podél přímky p .

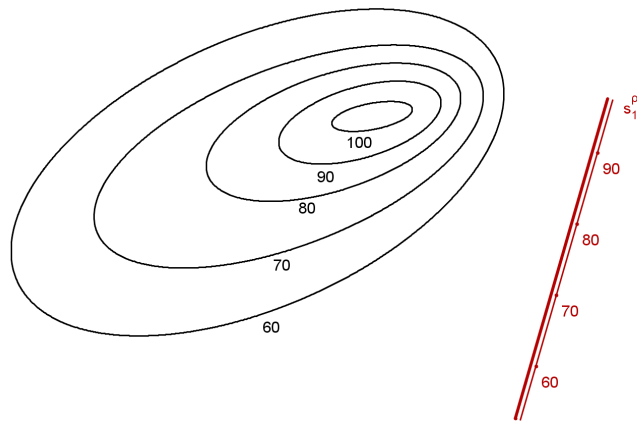

podélný profil topografické plochy podél dané křivky c je rozvinutím obecné válcové plochy, která je promítací plochou dané křivky.

Řez topografické plochy rovinou

Řezem topografické plochy rovinou je křivka, kterou sestojíme jako spojnici průsečíků vrstevnic topografické plochy a hlavních přímk roviny řezu o stejných kótách.

Spojení objektů s topografickou plochou

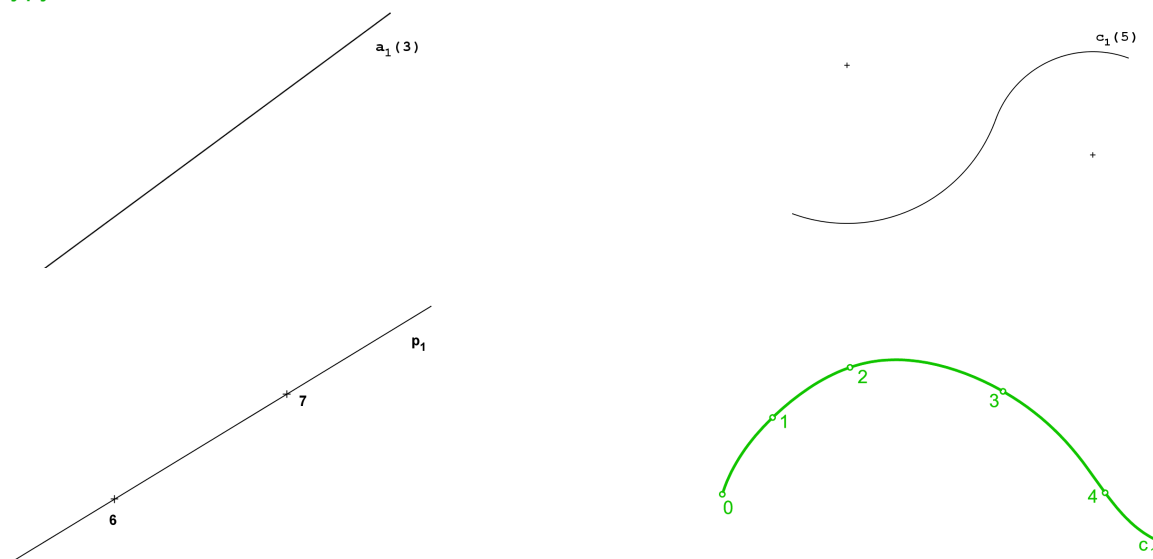
Při budování komunikací, stavění budov a dalších objektů je třeba provést úpravy terénu.

- **výkopy** - budovaná plocha leží pod terénem, je nutné vykopat zeminu, spád výkopu značíme s_v
- **násypy** - budovaná plocha leží nad terénem, je třeba navést zeminu, spád násypu značíme s_n

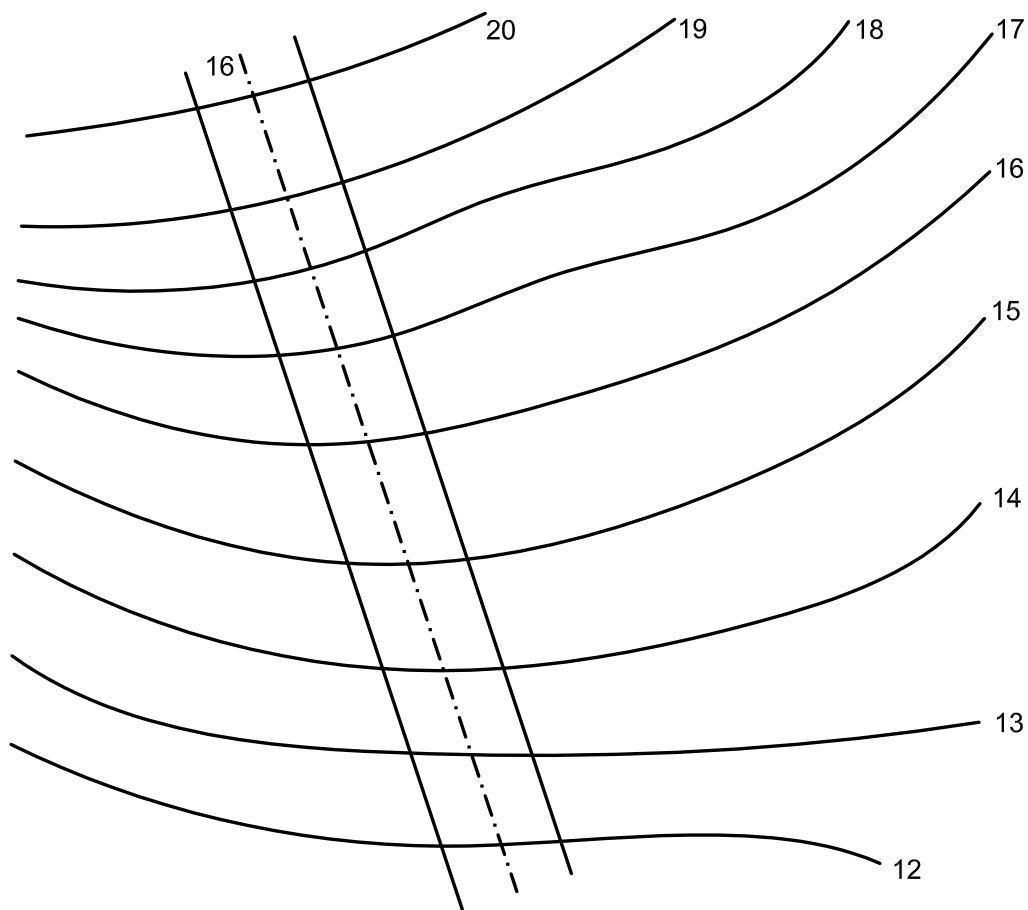
nulová čára - křivka, kde se mění výkopy a násypy, je to průsečnice roviny budovaného objektu s topografickou plochou

- řešíme výkopy a násypy od hran objektu, který chceme umístit do terénu
- hrany tohoto objektu mohou být přímky či křivky (pokud leží hrana objektu v rovině rovnoběžné s průmětnou, je situace zjednodušená)
- těmito hranami budeme vést plochy daného spádu (v případě, že hranou bude přímka půjde o roviny)

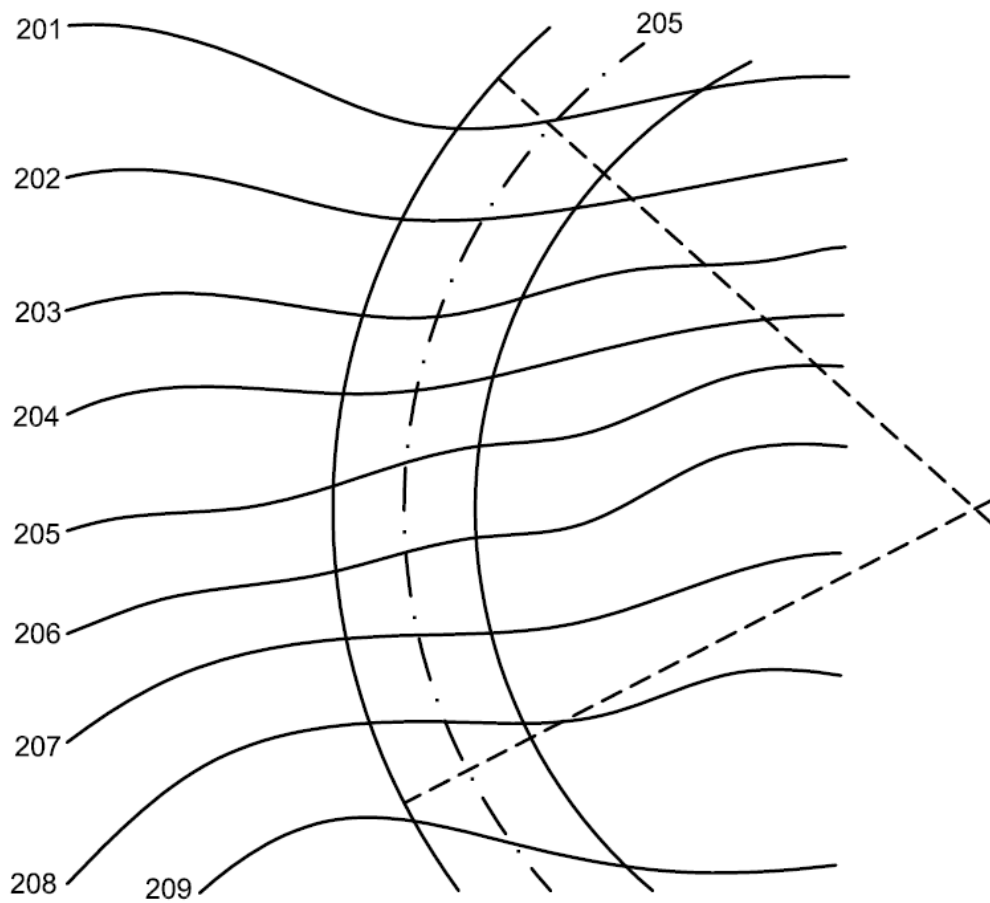
4 základní typy hran:

Příklad: Je dána vodorovná komunikace ve vrstevní rovině o kótě 13, terén je určený vrstevnicovým plánem. Vyřešte spojení cesty s terénem. $s_n = 1$, $s_v = 5/3$, M 1:100.

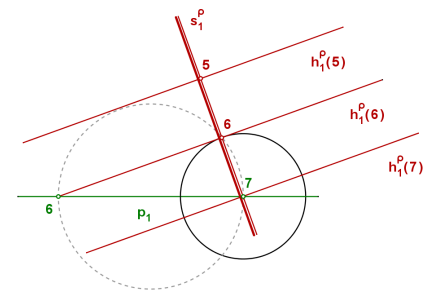
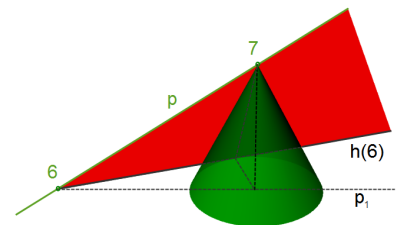

Příklad: Je dána vodorovná komunikace ve vrstevní rovině o kótě 205, terén je určený vrstevnicovým plánem. Vyřešte spojení cesty s terénem, je-li spád násypů $s_n = 4/3$, spád výkopů $s_v = 2$ a měřítko 1:100.

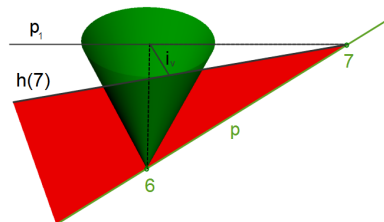

Rovina daného spádu vedená přímkou různoběžnou s průmětnou

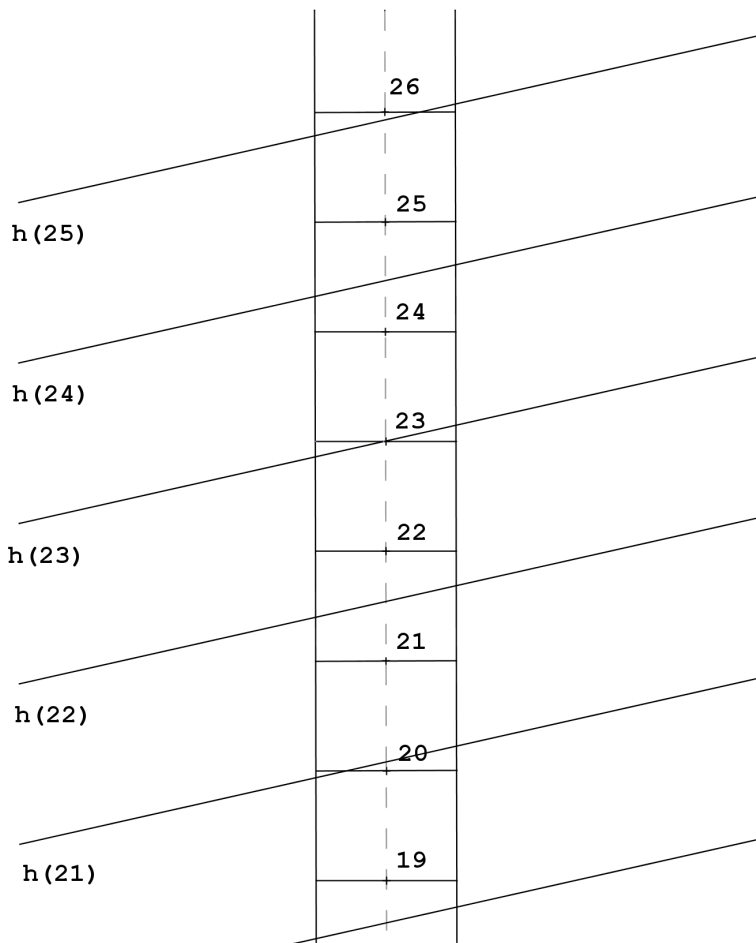
- je dána přímka p , úkolem je proložit přímkou rovinu daného spádu s_n
- bodem přímky o kótě 7 vedeme kužel daného spádu
- hledaná rovina je tečná rovina ke kuželu
- $i_n = \frac{1}{s_n}$ ... interval náspů (vzdálenost průmětů hlavních přímk)
- hlavní přímky o kótě 6 jsou tečny z bodu přímky o kótě 6 ke kružnici o středu v bodě 7 a poloměru i_n
- určíme spádovou přímkou roviny a další hlavní přímky

výkopy:

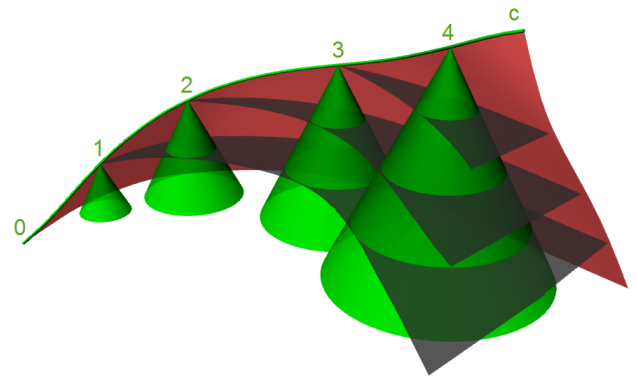
Příklad: Určete spojení cesty s terémem. $s_v = 4/3$, $s_n = 1$, M 1:100

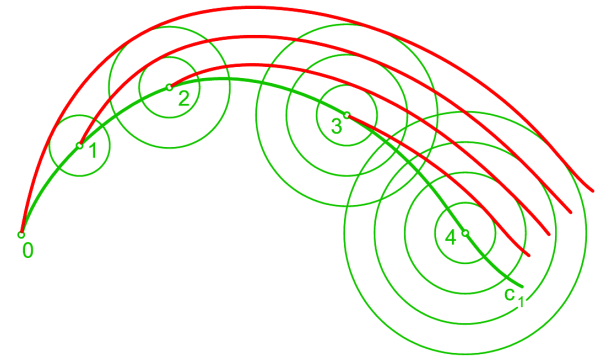
Připomenutí:

Plocha daného spádu proložená prostorovou křivkou

- v prostoru je dána křivka c , úkolem je proložit křivkou plochu daného spádu s_n
- body křivky vedeme kužely daného spádu
- hledaná plocha je obalová plocha těchto kuželů

- c_1 ... průmět křivky c
- $i_n = \frac{1}{s_n}$ ... interval naspů (vzdálenost průmětů sousedních vrstevnic)
- vrstevnice hledané plochy jsou obalové křivky podstavných kružnic kuželů v příslušných výškách

Příklad: Určete spojení stoupající zatáčky s terénem. $s_n = 1/2$, $s_v = 3/4$, M 1:200.

